

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL.
OSCAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 -
Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032378.

AÑO (Leto) XIII.

BUENOS AIRES, 28 DE AGOSTO (AVGUSTA) DE 1942

Núm. (Štev.) 32

NAROČNINA:

Za vse ameriške države in za
celo leto \$ arg. 7.—; za pol
leta \$ arg. 4.—

Naše slovanske bolezni

Dnevi namenjeni vseslovenskemu kongresu so za nami. Od vseh strani Argentine in sosednih dežel so prišli zastopniki slovanskih priseljencev, da bi se v Buenos Airesu porazgovorili o možnostih in načinih za tesnejše sodelovanje med posameznimi slovanskimi skupnostmi v Južni Ameriki. Tak vsaj je moral biti namen sklicateljev kongresa, ki so pa zborovanje tako pomanjkljivo organizirali, da se sploh ni vršilo. Mnogi odposlanci so zato naredili dolgo pot v Buenos Aires brez nobene haska. In če bi se bil kongres vršil, bi najbrž ne bilo mnogo bolje, ker bolehamo Slovani na raznih vprav slovanskih hibah, ki jih en sam kongres seveda ne more ozdraviti in ki bi se bile gotovo prav jasno pokazale na zborovanju.

Vkljub temu pa smo smeli biti zadovoljni s tistimi dnevi vsi, ki smo prepričani, da bi se slovanskim narodom bolje godilo, ko bi bili složni. Prireditev, ki se je vršila v Parque Romano, je bila sijajno obiskana in je pokazala, da je vkljub vsemu dovolj vseslovenske zavesti med Slovani v Argentini. Mnogi so s svojo udeležbo izpričale skupno željo in potrebo po boljših odnosih med slovanskimi ljudstvi oziroma državami. Misel ni nova. Že več ko stoletje se pojavljajo veliki glasniki te misli in med preprostimi ljudstvom je ta zavest živeča vkljub nakanam raznih naših skupnih sovražnikov in vkljub tujim kulturnim vplivom, vedno nasprotujočim slovanski skupnosti, katera je bila včasih mnogo bolj živa nego v sedanji mračni dobi.

Slovani bolehamo na čudnih boleznih. Čeprav bi bili morali biti po zadnji vojni, ki je skoro vse slovanske narode osvobodila tuje, Slovanom sovražne nadvlade, bolj ponosni in bolj zavedni, nikoli nismo toliko grešili proti narodni, in s tem tudi proti skupni slovanski zavesti, kakor od 1919 do sedanje nove svetovne vojne. Nekatera slovanska ljudstva so delala strahovite napake v tej kratki dobi in njihovi "voditelji" niso bili dorasli potrebam časa. Sedanji silni udarci, ki jih zadaje sovražnik vsem slovanskim narodom, bodo gotovo pripomogli k bodočemu boljšemu mednarodnemu sožitju, ker bodo ljudstva obročala z raznimi separatističnimi izrodki in sejalcji zdražb, ki so sokrivi sedanjih nesreč.

Ne samo v slovanskih domovinah se je delal greh v tem pogledu, marveč tudi med slovanskimi izseljenci, ki bi jim morala biti rova svetovna vojna dobra sola. Med delavci, ki so prišli v gostoljubno argentinsko deželo iskati zasluzka, so se pod vplivom nekaterih delavskih organizacij slovanski delavci najbolj otesali svoje narodne zavesti in najbolj brezpogojno oklepali internacionale ter njenih neslovenskih voditeljev, ki premenokrat izkoriščajo včlanjeno delavstvo za svoje osebne ali pa strankarske koristi. Strankarsko izkoriščanje nekaterih sindikatov po brezvestnih ljudeh je krivo, da je delavni, pošteni in skoz in skoz miroljubni slovanski priseljenec prišel ob dobro ime in je na glasu kot vročekrvnen nemirnež, kateremu ni mogoče preveč zaupati. Tudi kongres je bil najbrž iz tega vzroka zabljen.

S tem, kar sem povedal, nikakor ne pravim, da bi se delavci morali odpovedati svojim stanovskim organizacijam. Nasprotno: v vprašanju kruha moramo biti slovanski delavci solidarni z delavci drugih narodnosti in moramo držati disciplino, če hočemo izboljšanje svojega položaja.

Kaj je z Mihajlovičem?

V zadnjem času so se iz gotovih krogov širile popolnoma neosnovane govorice, da je naš narodni junak general Draža Mihajlovič "v službi nacistov in fašistov" ter da se bori proti "osvobodilni ljudski vojski v Jugoslaviji". Te izmišljene vesti je z očitno naslado objavil tudi buenosaireski marksistični dnevnik, v čigar uredništvu so baje precej močno zastopani tudi Italijani. V zvezi s temi izmišljotinami, ki so morda tudi kakšnemu našemu človeku, preveč vnetemu in premalo kritičnemu bralcu "La Hore" zmešali pojme, je jugoslovanska vlada v Londonu izročila javnosti sledečo izjavo:

"Jugoslovanska vlada v Londonu ima popolno zaupanje v vodstvo in lojalnost generala Mihajloviča in njegovih hrabrih borcev. V znak tega zaupanja ga je imenovala za vrhovnega poveljnika vseh oboroženih sil, ki se na ozemlju Jugoslavije bore proti sovražniku. Ona vzdržuje stalne zveze z njim, in znano je tudi, da so pred nekaj dnevi poslali generalu Mihajloviču svoje čestitke general Auchinleck, admiral Harwood in načelnik letalstva maršal Tedder. General Mihajlovič, ki je zelo popularen tako med Srbi kakor sploh v vsej Jugoslaviji, vodi dobro organizirano vojsko, edino, ki je sestavljena v skladu z zahtevami gveriljskega vojskovanja, in ki šteje od 80 do 150 tisoč četnikov, katerim poveljujejo častniki redne jugoslovanske vojske. Mnogo teh oficirjev je padlo v bojih, bili so odlikovani za svoje junaštvo na predlog generala Mihajloviča in njihova imena so bila objavljena po radiu. Tudi stoji dejstvo, da na ozemlju zasedene Evrope ima samo general Mihajlovič pod svojo komando redno organizirano vojsko. Ni torej čudno, če si sovražniki Jugoslavije — Nemci, Italijani in vsi njihovi sateliti — na vso moč prizadevajo, da bi vničili generala Mihajloviča in njegovo vojsko. Nemci so vzeli kot talce ženo in otroke generala Mihajloviča, njega so obsodili na smrt in razpisali so veliko nagrado za tistega, ki bi ga ubil. S svojo krepko in dobro organizirano vojsko prizadeva general Mihajlovič težke zgube skupnemu sovražniku. S svojo akcijo zadržuje že več ko leto dni približno 36 osišenih divizij v zasedeni Jugoslaviji: 17 italijanskih divizij, 7 bolgarskih, 4 nemške, 4 madžarske, 4 divizije redne Paveličeve vojske in 15 bataljonov vstašev. S tem dela general Mihajlovič velike usluge ne samo svoji domovini Jugoslaviji marveč tudi vsem zaveznikom in, v sedanjih trenutkih, prav posebno še svojim ruskim bratom".

Da bo stvar še bolj jasna, je tudi sam general Mihajlovič objavil po radiu sledečo izjavo:

"Tako Dimitrije Ljotić, kakor Milan Nedić in Kosta Pećanac so čisto navadni kvizlingi Nemčije v naši deželi. Zato so v našem narodu bolj obsojeni nego vsi Brankovići od Kosovega pa do danes. Vsak naš pošten človek izgovarja celo njihova imena z največjo odvratnostjo in z izrednim gnusom. Zavedajoč se tega, in ker se boje skorajšnje in neizogibne narodove sodbe, širijo izmišljene vesti, da sodelujejo — z mano!

"Naznanjam vsemu svetu, in še prav posebno vsakemu Južnemu Slovanu, in odločno izjavljam: Ne z njimi ne z njihovimi pomagači

ja. Zahtevati in doseči pa moramo od delavskih organizacij, da vrše samo in izključno tisto nalogo, za katero so ustvarjene in dovoljene: da se brigajo za zaščito pravice do dostojnega zasluzka in življenja, ki po vsej pravici pripada človeku, ki dela.

Toda razen kruha so še druge potrebe, ki jih človek ne sme prezirati. S tem, da se človek bori samo za kruh, postane suženj te borbe. In sužnja je prav lahko izkoriščati. Ni treba posebej naglašati, da so vprav slovanski delavci tukaj razmeroma najbolj izkoriščani, čeprav se najbolj vneto oklepajo delavskih organizacij. Gojiti namesto delavsko-razredne gospodarske zavesti, in namesto mednarodne narodne zavesti, tega načela bi se morali držati slovanski priseljenec. Če bi se tega držali, bi bili bolj spoštovani ter bi bolj pomagali samim sebi in tudi drugim; v sedanjih časih, na primer, borcem v svojih domovinah, ali pa tudi v Rusiji, ki nosi sedaj najhujšo težo nacističnega navala proti Slovanom in drugim demokratičnim narodom. Čeprav so ta vprašanja nad vse važna za vse slovanske priseljenec, je med nami prav malo zanimanja zanje in bi jih bil najbrž tudi kongres prezrl.

Namen kongresa je bil predvsem delovati za splošno kulturno zblizanje med raznimi slovanskimi ljudstvi. V tem pogledu smo Slovenci — in najbrž tudi ostali Slovani — kaj svojevrstni ljudje. Večina naših ljudi pač pozna imena nekaterih velikih ruskih pisateljev in nekaj ru-

skih državnikov ali revolucionarjev sedanje dobe, to je vse. Malo je pa naših rojakov, ki bi vsaj nekoliko poznali zgodovino ruskega, poljskega ali češkega naroda, njihovo slavo ali njihove znamenite može, in še manj poznajo kulturni ali zgodovinski razvoj jugoslovanskih ljudstev. Nasprotno, pa požirajo mnogi spise raznih političnih pisateljev, ki so tukaj v mestu zelo poceni naprodaj, navdušujejo se za njihove posamezne izreke ter pri tem pozabljajo ali prezirajo naša domača in tudi druga slovanska res umetniška dela visoke vrednosti.

Za pravi kulturni podvig so potrebni izobraženci, ki naj bi vodili delo. Tudi v tem pogledu je med vsemi Slovani precej enako, ali pa je pri drugih še slabše kakor pri nas Slovincih (vsaj po nastopih na zadnji skupni prireditvi moramo sklepati to, da tudi tam ne trpijo izobražencev v svoji sredi, oziroma, hočejo le takšnih, ki jim trobijo po njihovih željah). In to ni prav. Če ni bilo vse v redu glede kongresa — kakor tudi ob drugačnih prilikah — je vzrok v tem, da ni uvidenih in ugodnih izobražencev, ki bi se takim akcijam postavili na čelo. Sami izobraženci pač ne bodo silili tja, kjer vedo, da niso priljubljeni.

To so nekatere naše čisto slovanske bolezni, ki nam mnogo škodujejo. Dobro bi bilo, da bi to spoznali in se temu spoznanju primerno ravnali. Marsikaj bi se potem obrnilo na bolje. Tudi slovanska vzajemnost.

I. P.

nočem nobenega sodelovanja. Obsojam tudi samo misel na kakršnokoli sodelovanje z narodnimi odpadniki in z okupatorskimi hlapci. Izdajalci domovine in narodni odpadniki zaslužijo samo smrt in narodno prokletstvo, ki jih bo spremljalo tudi onstran groba za vse večne čase in do poslednjega njihovega izdajniškega pokoljenja.

General DRAŽA MIHAJLOVIČ,
Vojni minister Kraljevine Jugoslavije.

Hudi boji na ruski fronti

Na Kavkazu se vršijo hudi boji. Posebno močno pritiskajo Nemci proti Stalingradu in so v sredo že tudi poročali, da so ga zavzeli. Najbrže pa je še vedno v ruskih rokah. Rusi priznavajo, da so Nemci silno navalili nanj, ampak pravijo tudi, da je bil napad odbit. Vsekakor pa je položaj zelo resen.

Veselejša vest pa prihaja iz Moskve, ki poroča, da je Rusom uspelo vdreti v Ržev in se sedaj vršijo poulični boji.

To je končno tudi prav mogoče. Nemci so namreč veliko svojih čet vzeli iz raznih delov fronte ter jih poslali na Kavkaz, kjer si hočejo na vsak način vtreti pot do petrolejskih vrelcev.

In če je torej ta vest resnična, bodo Nemci prisiljeni spet odpoklicati čete s Kavkaza, kar bi zmanjšalo nevarnost nadaljnjega nemškega prodiranja na tem važnem delu Rusije.

Druga fronta

Pretekli teden je bil bogat raznih dogodkov. Churchillov obisk v Moskvo, sprememba vojnega vodstva v Afriki, siloviti boji v Kavkazu ter na Salomonskih otokih in na Kitajskem so dogodki velepomembni za razvoj vojske in za presojo položaja.

Izredne važnosti pa je tudi zvezni napad na Francijo v Dieppe, kjer so napravili prvi resen poskus vpada na zasedeno Evropo.

Zaenkrat še niso podani podrobni podatki tega dogodka in ne vemo ne gotovega števila čet, ki so sodelovale ne zgrub, ki so jih utrpeli eni in drugi, toda eno je gotovo:

Bil je to prvi resen poskus, s katerim so najpoprej hoteli zavezniški pogledati, kako izgledajo nemške obrambne naprave in kolike sile imajo dejansko Nemci pripravljene. O tem danes ne dvomijo politični opazovalci, da namen tega napada ni bil prava invazija, temveč samo potipati žilo in pa vzmiriti Nemce, ki so vse do tedaj živeli v popolnem samozadovoljstvu, češ da se Angleži ne bodo predrznili na kako tako podjetje.

Rezultat vpada je zadovoljiv. Zavezniški so ugotovili dve dejstvi:

1. Da nemške obrambne naprave niso nezmagljive, kajti zaveznikom se je posrečilo stopiti na tla ne le z nogami temveč tudi izkrcati večje število tankov, s katerimi so prodrli precej daleč v notranjost in prizadeli znatno škodo sovražniku. Ko bi bila njihova moč zadostna in ko bi sploh ta namen imeli, bi s tem že bila dejansko otvorjena druga fronta.

2. Vojna organizacija nemške obrambe je zelo popolna na tistem kraju. Toda vsakomur je jasno, da je vprav ob Rokavskem prelivu (La Manche) nemška previdnost največja in imajo zato prav tam največ čet zbranih. Ugotovili pa so to, da je zračna obramba prav nezadostna, kajti od kraja so bili zvezni avijoni skoro brez nasprotnika. Šele po nekaj urah so prihiti avijoni, ki so jih poklicali iz Nizozemske in drugih oddaljenih krajev. Od vsepovsod so zbrali komaj 400 letal, ki so še vedno ostala v manjšini in so zato Nemci utrpeli zelo velike zrač-

ne zgube: 93 avijonov zbitih in še toliko poškodovanih.

Učinek tega napada bo viden kar kmalu. Nemci so nujno prisiljeni potegniti z ruske fronte znatno število letalstva, kar bo takoj olajšalo boj Rusom.

Spet je šel eden...

V Krakovu v bolnici je umrl vsled težkih ran dr. Karl Boemer, svoj čas velika nemška osebnost, ki je bil več let šef za inozemsko časopisje, torej najodličnejši član propagandnega odseka nove Nemčije.

Temu možu je pa lani ušlo. Napravil je nekaj, kar je Hitlerja spravilo v neprijetno zadrego, zaveznikom pa napravilo prav lepo uslugo: Iz nekega njegovega poročila v marcu lani so častnikarji izrekli skrivnost vojnega načrta glede napada na Rusijo, ki je bil proračunan na junij 1942.

Seveda so vso stvar takoj pokrili. Göbbels je na ves glas kričal lani v aprilu, da so razmere med Nemčijo in Rusijo najbolj pristrane, tako kot še nikdar niso bile... Toda beseda je padla in je bila zadostna, da so Rusi in Angleži vedeli, koliko je ura in so zato pohiteli, da jih ne bi našel Hitler popolnoma nepripravljen. Hitler je moral seveda pohiteti, da bi ne naletel že na nepremagljive ovire, zato je sprožil vojsko že lani v juniju.

Obtoženi Boemer je bil obsojen na smrt. Pač velika nagrada za dolgoletnost! Toda ta kazen je bila olajšana na dovoljenje, da lahko gre prostovoljno na fronto in je šel kot navaden vojak na rusko bojišče, kjer je pa med tem že dosegel čin poročnika. Pri Harkovu je bil ranjen in je te dneve umrl na posledicah.

Kaj pa Indija

V Indiji je sedaj trenutno na videz mirno. Oblasti so gospodar položaja in skušajo sedaj postopati kar najbolj v rokavicah. Gandijeve pripadniki so uporabili in še rabijo svoje edino orožje: stavke. Zapri so podjetja, prodajalne, trgovine, delavnice, tovarne... Delavci pa se vračajo na svoje domove in vneto propagirajo Gandijeve ideje.

Med tem se pa vrši drugo poglavje indijske drame. Odlični poznavatelj indijskih stvari, Sirdar Singh, predsednik indijske lige za Ameriko in bivši član odbora vseindijskega kongresa, je izjavil, da se pričakuje za sredo septembra japonski napad na Indijo. Tedaj bo popustil monsun — indijsko deževje —, tedaj bo že tudi organizirana armada, katero so sestavili Japonci iz Indijcev, Siamec in Birmancev, ki so jih dobili ali ujeli po zasedenih krajih.

Isti Singh je podal mnenje, da je posredovanje Stafford Crispa ostalo berzuspšno po krivdi Churchillovi, ki ni hotel dati dovolj širokega pooblastila.

Isti mož je pa tudi mnenja, da bo Japoncem kaj malo v hasek, če se v Indijo vržejo, ker ne bodo imeli zadostne sile da bi ustrahovali četnike, katerih bo polna cela dežela.

Poslednji vojni dogodki na Pacifiku kažejo, da je japonska navalna sila že močno upadla in je zato kljub prelepi priložnosti, ki jo Japonci sedaj imajo, vendarle preveč riskirano, vreči se v Indijo z orožjem v roki.

Položaj v Nemčiji

Zelo značilne so nekatere izjave, ki so jih podali v zadnjih dneh nekateri vodilni možje hitlerjevske Nemčije. Med temi naj omenimo Göbbelsa, ki je povedal turškim časnikarjem takole: Od sedanjih nemške vojne akcije na Duskem se ne pričakuje nobena odločitev še. Nemčija se že pripravlja na drugo zimo na Ruskem...

Dr. Ley, šef "delavske fronte v Nemčiji" je pa takole naročal delavcem, ko jih je navduševal, da naj podvoje svojo delavnost: "Če ne boste storili največje žrtve, bo Nemčija propadla"... V njegovih besedah je bilo povedano, da je produkcija Zveznih držav večja, toda "rasa bo zmagala nad številom", kajti "ne koliko, temveč kdo je", to je važno in seveda za Leya in njegove pajdaše je njim zmaga — gotova.

Tudi Hitlerjeva navodila novemu pravosodnemu ministru, kažejo bojazen. Pooblastil ga je kot absolutnega gospoda, ki sme po potrebi samovoljno spremeniti pisano postavilo.

Atentat

V Štokholmu na švedskem se je izvršil atentat na angleškega poslankega uradnika. Ves dogodek pa je nekako podobno zapleten, kakor je bil v Buenos Airesu dogodek z ameriškim judom Valdom Frankom. Policija ima v rokah fotografije voza in oseb, ker je napadeni uradnik sam fotografiral avto. Tudi je znano, da je avto rabil nafto, ki je nima v Štokholmu nihče drugi kot osebe diplomatskih zastopnikov drugih držav... Toda kljub vsemu ni najti storilcev!

Brazil v vojni

Italijani se delajo vedno junaške — dokler je sovražnik daleč. Zato so tudi napolnili svoje časopise z raznimi trditvami, da ta vojna napoved ni kdovekaj... Toda kljub temu gleda jasno iz vseh časopisov, da jih je ta vojna napoved prav v živo zadela, kar razumemo, ker vemo, da je v Brazilu zelo veliko tisočev italijanskega delavstva, morda cel milijon in zelo veliko italijanskega premoženja, ki bo sedaj seveda prišlo v resno nevarnost.

VOJVODA KENTSKI ZGUBIL ŽIVLJENJE

V službi domovine in demokracije je v terek zgubil življenje vojvoda Kentski, mlajši brat sedanjega angleškega kralja Jurija VI. Vojvoda se je z letalom vozil službeno na Islandijo. Letalo, s katerim se je peljal se je pokvarilo in padlo blizu Škotske na tla. Pri tej nesreči je torej vojvoda zgubil življenje, kakor tudi vsi drugi, ki so bili z njim v letalu.

Pokojni vojvoda Kentski je bil

star 40 let. Leta 1934 se je poročil z grško princeso Marino, katero zapuščala skupno s tremi otroci.

Tragična smrt je povzročila tako v Angliji, kakor tudi po drugih demokracijskih državah veliko žalost.

DEKLIŠKI KONGRES

Dekliški kongres se je vršil z veliko pripravo, pa tudi s prelepim uspehom. Po časopisju ni bilo veliko hrušča, kakor časopisje tukaj sploh vedno posvečuje svojo pažnjo le kričečim in trgovskim dogodkom. Ta dekliški kongres, ki je zbral tri dni zaporedoma na prekoristnih predavanjih 50.000 mladenk in jih je zbral še mnogo več v nedeljo 23. avgusta v Luna Parku, kjer je bilo zaključno dejanje kongresa, seveda ni zaslužil toliko pozonosti časopisov, kakor če buenosaireski brivci napravijo — piknik.

Kdor bi torej pomebnost dogodkov sodil po velikosti časopisnih poročil, bi sploh ne poznal resnice. V zadevi tega kongresa je pa očitno, da je bil to dogodek, ki bo ostal zapisan v zgodovini prenove buenosaireske mladine, ker je postal izhodišče pomembnega gibanja, ki bo delovalo za upostavitve ženskega dostojanstva in materinstva ter za resnično prenovo naroda, ki je tako daleč zabredel v živalsko poželenje, da so premnogi zgubili vsak čut za dostojnost, za plemenitost in za vero in življenje po veri.

Tudi lepo število slovenskih deklet se je uvrstilo med idealne mladenke, ki bodo oblikovale bodoči rod po resničnih načelih človeške sreče in ne po zapeljivih željah izpridenega sreča.

NOVA CESTA BO STEKLA

Če bo iz načrta tudi resnica postala. To bo asfaltirana cesta iz Quilmesa na Punto Laro, ki bo en del nameravane obrežne ceste skozi Ensenado do Mar del Plata.

LAN ZA TKIVO BODO SEJALI

Znano je da Argentina prideluje velike množine lanenega semena. 2.800.000 ha je letno posejanih z lanom, toda samo 1200 ha se goji tudi lanenega tkiva. Zato ni tu ne kolovratov, ne trlice, ne teric. Sedanji gospodarski položaj je opozoril odgovorne ljudi na važnost lanenega prediva, ker ni nikakega uvoza iz Evrope. Dognali so, da se je uvažalo letno več kot za 50 milijonov pesov lanenega vlakna in tkanin. Oblasti se sedaj že ukvarjajo s predlogom, kako bi začeli pospeševati pridelovanje lanenega vlakna.

Doslej se je vse laneno bilje metalo proč na podoben način kot slama. To je za nas čudno, toda za tukajšnje razmere do sedaj pa ne, ker je laneno vlakno tukajšnjega lanu malo vredno in bo treba upeljati v ta namen druga laneno vrsto.

KONGRES "SVOBODNIH" ITALIJANOV

Javili smo že zadnjič, da je Primorski odbor poslal "odprto pismo" na grofa Sforzo v Montevideo, za časa, ko se je vršil tam kongres "Italia Libre".

Poskrbelo se je, da so izvod tega pisma dobili v roke tudi poslanci in senatorji v Montevideu, vsi tamkajšnji listi, predstavniki zavezniških držav, predsedništvo kongresa in člani, kakor tudi grof Sforza sam.

Z ozirom na naše odprto pismo je tamkajšnja Jugoslovanska narodna odbrana poslala kongresu naslednjo brzojavko:

"La Defensa Nacional Yugoelava" saluda al Congreso de Italia Libre, expresando sus deseos que después de esta guerra provocada por el naci-fascismo, se establezcan las mejores relaciones entre nuestros países; deseo, cuya realización podría impedir únicamente la oposición de Italia Libre a la liberación de los yugoelavos, ocupados por Italia después de la guerra 1914/18.

I. Potočnjak, presidente
J. Marinović, secretario.

Ob obletnici naših prvih žrtev

Te dni se bomo z žalostjo spominjali naših prvih žrtev, ki so dali svoja življenja za pravico. Dali so življenje za to, za kar se bori Primorski odbor, za svobodo in pravico slovenskega naroda.

Rojaki in rojakinje, ne dopustite, da bi bilo trpljenje in žalostna smrt teh prvih rodoljubov, kakor tudi sedanjih zastoj, ampak vpišite se v Primorski odbor in mu pomagajte pri njegovem važnem delu za osvoboditev naših krajev izpod italijanske jarma.

V nedeljo 6. septembra ob 5 uri popoldne bomo obhajali spomin vseh mučnikov, ki so žrtvovali življenje. Rojaki in rojakinje, pridružite se temu spominu!

SMRTNA KOSA

Dne 19. t. m. ob 20.45 uri nas je nenadno in za vedno zapustil, previden s sv. zakramenti, naš rojak Josip Mervič.

Pred 39. leti se je pokojnik skupno z očetom in materjo izkrcal v Buenos Airesu in pridobil v tukajšnjih šolskih zavodih potrebno izobrazbo. Po dovršenih šolskih obvezah posvetil se je pokojnik z vso odločnostjo in vztrajnostjo trgovskemu stanu, kjer ga je sreča še precej ugodno podpirala. Imel je trgovine v raznih delih mesta, posebno pa je Slovincem znana ona v ulici Riglos št. 222, katero je celih 27 let z uspehom skupno s svojo soprogo, pok. očetom in materjo vodil.

Pred šestimi meseci otvoril je v ulici Achaval 1499, Remedios de Escalada F.C.S. veletrgovino. Prenagla smrt ni mu dopustila, da vidi tudi uspeh svojega največjega hrepenenja. Zapustil nas je še mlad, kajti dovršil je šele 45 leto.

Pokojnik je bil rojen v Bosni in sin krasih starišev. Zapuščala ženo Lojzko in tri še mladoletne otroke, kakor tudi sestro Marijo poročeno

ZOBOZDRAVNIKA

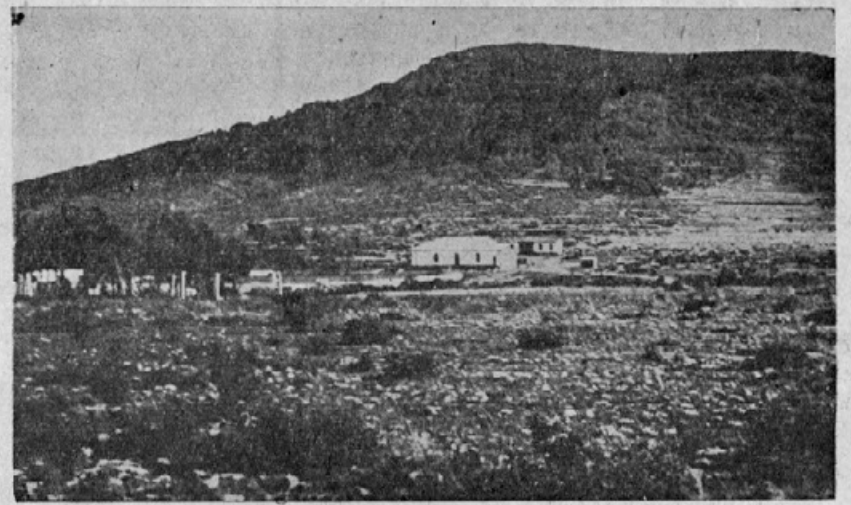
DRA. SAMOILOVIC
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Slovenska babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovincem. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ANA CHRPOVA
ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Bazoziška, kjer so bili ustreljeni prvi rodoljubi

Vallero in mnogo drugih sorodnikov.

O njegovi priljubljenosti, med našim in tukajšnjim ljudstvom, pričajo obilna udeležba pri njegovem pogrebu, kateri se je vršil v četrtek 20. t. m. ob 15 uri iz hiše žalosti na pokopališče Chacarita.

Od naše strani naše sožalje preostalim, njemu pa večni mir in pokoj!

SPOMIN NA BAZOVIŠKE ŽRTVE

Jugoslovanska narodna odbrana v Montevideu bo imela komemoracijo na bazoviške žrtve v nedeljo 6. sept. v prostorih Jugosl. prosvetnega društva. Sodeloval bo Slovenski korček in druga narodna društva.

Beleške

Sicer bi ne bilo preveč umestno se zopet baviti z onim članicem, ki ga je zadnja "Njiva" objavila s podpisom T. Kodelja, toda ker se v gotovih krogih vztraja na zgrešeni poti, naj naša javnost izve še sledeča izvajanja.

Pisec teh vrstic je imel sorodnika, ki je bil sodni svetnik na goriški sodnji, kot tak je bil vedno v stikih z g. Rutarjem, ki je bil tudi sodni svetnik na isti sodnji, vsled tega je pisec znan g. Rutar kot veliki šaljive in če je g. Rutar izpregovoril one besede ki mu jih podtkuje T. K. jih je gotovo izpregovoril v šali, kar seveda T. K. v svoji nerazsodnosti ni mogel tega razločiti, saj kot se zreali v onih parstavkih, ki jih je v zadnjih časih obelodanila "Njiva".

Toda to bi ne bilo najhujše, najhujše je, da oni, ki so odgovorni za pisanje v "Njivi", take babberije obelodanijo. Če se pa stvar natančneje pogleda, se mora priti do zaključka, da v teh ljudeh še vedno tiči v duhu neka mržnja do naše širše domovine, mržnja, ki so jo povzeli od onih spisov, ki so svojčas prihajali semkaj iz Pariza in. ki so črnili na vse načine Jugoslavijo, ker večina onih elementov okoli "Njive", Jugoslavijo sploh niso hoteli poznati. In to je ravno žalostna stran problema v katerem še vedno tičimo in s katerega izgleda, da ne bomo izšli. Sicer iz nekega stališča se človek mora tolažiti, da tem ljudem manjka potrebna izobrazba, da bi uvidevali kje grešijo in posledice, ki lahko pridejo radi takih pogreškov.

Naj se ne pozablja naše posebno stališče kot Primorci. Vsaka naša

izjava lahko ima kak dan usodopolne posledice. Menda je dobro znano kako vsi prežijo na nas kot lačni volkovi, ki bi nas radi pogoltili. Se nimamo bati samo nacifašizma, nad nas preže tudi habsburžanstvo in drugi taki sforeciji appetiti.

Naši vodilni možje so izjavili, da po tej borbi, ki smo trdno uverjeni, da bo za nas zmagovita, se bodo ustanovila narodna sodišča, pred katero bo pozvan vsak, ki se je pregrešil napram celokupnosti in napram domovini. Naj imajo to dejstvo vedno pred očmi oni rojaki, ki se bavijo v javnosti, da ne bodo doživeli kdaj kako neljubo nevednost. S. S.

Spomin na bazoviške žrtve

Slovenski dom in Primorski odbor s sodelovanjem tudi drugih organizacij, hočeta letos prav posebno počastiti spomin naših bazoviških žrtev, katerim so se v teku sedanjih vojne pridružile še druge.

Komemoracija se bo vršila v nedeljo 6. septembra ob 5 uri popoldne v prostorih Slovenskega doma, ulica Gral. César Díaz 1657 na Patermalu.

Na komemoraciji bodo razni priložnostni govori, deklamacije in petje. Razpostavljene bodo tudi lepo okinčene slike naših mučnikov.

Poleg Slovenskega doma in Primorskega odbora bosta na tej svečani obletnici sodelovala s primernimi točkami tudi Gospodarsko podporno društvo iz Villa Devoto in Jugosl. društvo "Samopomoč".

Rojaki in rojakinje! Pridružite se temu spominu!

ZAHVALNA MAŠA

V nedeljo 6. septembra ob 11 uri bo v cerkvi sv. Roze, ulica Pasco in Belgrano, zahvalna maša ob priliki rojstnega dne našega kralja Petra II.

Pri maši bo pel slovenski zbor.

Slovenski stavbenik

Za načrte, betonske preračune in Firmo.

obrnite se do tehničnega konstruktorja
FRANCA KLANJSEK

Av. Francisco BEIRO 5329-31
Villa Devoto U. T. 50 - 0277

Dr. LUIS RAZUMNEY
KIRURGIČNI ZOBOZDRAVNIK
DIATERMIA — ELECTROCIRUJIA
Sprejema vse dni od 14 do 20 ure.
SEGUREOLA 1848 — U. T. 67 - 3961 — BUENOS AIRES

SLJIVOVICA ŽGANJE
PELINKOVEC
VERMUT KIS
Zlatko Badel
Avenida Maipú 3146-50 Olivos F.C.C.A.
U. T. Olivos (741) - 1304

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI
Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost. razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni
Dr. A. AZAGUIRRE.
Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučab. obistih, jetrah. želodcu, živčevju, glavobol in revm. zem.
Zenske bolezni.
Analizacije krvi, vode itd. so izvršene po Profesorju Narodne Univerze v Buenos Airesu Dr. I. Raffo.
RAYOS X, DIATERMIA in ELEKTRIČNO ZDRAVLEJNJE.
Zdravniški pregled \$ 3.—
Sprejemamo: od 9—12; pop. od 15—21. — Ob nedeljah in praznikih od 9—12.
GOVORI SE SLOVENSKI
SUIPACHA 28
(1 kvadro od Av. de Mayo v višini 900)

DRUGA MLADINSKA PRIREDITEV

V nedeljo 13. septembra t. l. ob 3 uri popoldne se bo vršila v dvorani San José, ulica Azcuénaga 164, **VELIKA MLADINSKA PRIREDITEV**, na kateri bo ponovitev igre "VICTIMA DEL AMOR FILIAL", razno petje, plesi, komični filmi in deklamacije.

Čisti dobiček te prireditve bo za vzdrževanje Slovenske šole, za Duhovno Življenje in za naše vojne vjetnike.

Rojaki in rojakinje, posetite prireditev v čimvečjem številu.

PRIREDITEV "SLOVENSKEGA DOMA"

V NEDELJO 18. OKTOBRA 1942 leta ob 4 uri popoldne se bo vršila v že znani ARMENSKI dvorani, ulica ACEVEDO 1353, prireditev Slovenskega doma.

Na sporedu bo poleg nastopov obeh pevskih zborov tudi lepa izvirna igra, katera bo nedvomno privabila mnoge naše ljudi, da jo vidijo.

Ker je ta prireditev že dolgo najavljena ter društva naprošena, da na to needljo ne prirede zabav, upamo, da bodo to blagohotno upoštevala.

PROSLAVA ROJSTNEGA DNE KRALJA PETRA II.

Jugoslovanska narodna odbrana v Buenos Airesu bo proslavljala rojstni dan našega kralja Petra II. v **SOBOTO, 12. SEPTEMBRA** ob 9 uri zvečer, v dvorani ROSINI, ulica Cangallo blizu Plaza Once.

Sodelovala bodo razna naša narodna društva. Spored bo objavljen prihodnjič.

SOKOL BUENOS AIRES I. in **SOKOL DOCK SUD-BOCA** pa bosta proslavljala kraljev rojstni dan v **SOBOTO 5. SEPTEMBRA** ob 9 uri zvečer, v Sokolski dvorani, ulica SAN JUAN 782.

Proslava se bo vršila pod pokroviteljstvom g. svetnika dr. Filipa Dominikovića, jugoslovanskega odpravnika poslov.

J. N. O.

Objave Primorskega odbora

CORRIENTES 3114 - BS. AIRES

Se dobe rojaki, ki jih boli usoda, ki jo mora prenašati naša Primorska pod Italijo ter skušajo po svojih močeh pomagati Primorskemu odboru, ki stremi in dela na tem, da se naši kraji po končani vojni vključijo v meje Velike Jugoslavije.

Rojak iz province Santa Fe nam je te dni poslal prispevek 5 pesov ter priložilo pismo sledeče vsebine:

V prvi vrsti Vam čestitam k vašemu odgovornemu delu in se Vam najlepše zahvaljujem za vse, kar storite v prid in osvoboditev naše uboge Primorske.

Pošiljam Vam 5 pesov za pomoč in prosim, da mi oprostite, ker ne morem poslati večje vsote. Vzrok je ta, ker nimam stalnega dela. Ko bom mogel bom poslati več in tudi za naše vojne vjetnike.

Želim Primorskemu odboru mnogo uspeha pri njegovem delu in kličem: le tako naprej, da bomo enkrat rešeni jarma, kateri vas že toliko let tlači.

Celemu odboru pošilja bratski pozdrav in ostaja vaš rojak (sledí podpis).

Koliko je še rojakov in rojakinj, ki so brezbrizni za usodo Primorske. Mnogi so v precej dobrem gnotnem položaju, vendar se ne spomnijo, oziroma se ne odzovejo pozivu Primorskega odbora. Taka brezbriznost v teh kritičnih časih ni na mestu in vtegne imeti še posledice.

Iz Floride

Nekaj naših rojakov, ki žive v Floridi. Munro in Vicente Lopezu, razmišljalo je in razgovarjalo se, da bi bilo primerno, da bi se v tem okrožju ustanovilo društvo.

S tem namenom se je v nedeljo 23. avgusta zbralo nekoliko teh rojakov v Floridi. Vsi so se strinjali, da bi za številno naselbino v Floridi in Munro bilo dobro, ako se ustanovi kaka podporna organizacija.

Sklenilo se je tedaj enoglasno, da se poveri nalogo pripraviti pravila in potrebno za sklicanje širšega sestanka, pripravljalnemu odboru, katerega sestavljajo rojaki: Janko Polak, Valerij Godina in Andrej Škrbec.

Kedaj in kje se bo ta sestanek vršil, bo pravočasno javljeno.

IZ ROSARIJA Proslava 12 letnice "Triglava"

S skupnim skilom, ki se ga je udeležilo veliko članov "Triglava" in njihovih rodbin, se je v nedeljo 23. t. meseca skromno ali srčno proslavila 12. letnica obstanka Slov. društva "Triglav". Prišli so tudi delegati drugih jugoslovanskih društev, kakor tudi gosp. konzul Rubeša s soporogo.

Po končanem obedu je predsednik Franc Kastelic z lepim govorom pozdravil prisotne in razložil jim današnje stanje in potrebo složnega dela, da bi dokazali našim sovražnikom, da je naša kultura visoka, ter da smo dostojni svobode, za katero ginejo toliko naših bratov v zasužnjeni domovini.

Ta njegov govor je bil zelo zanimiv in zato ga tukaj prinašamo v celoti:

Rojaki in rojakinje, gospod konzul Branko Rubeša — Zdravo! Danes smo se zbrali, da proslavi-

mo 12 letnico našega društva. Preteklo je že 12 let odkar smo začeli za našim kulturnim delom. Preteklo je 12 let, odkar se je v prvič zbralo nekoliko rojakov, katerim je tovariš Sigulin predložil svoje mnenje, da bi se v Rosariju ustanovilo slovensko društvo. Vsi so se strinjali s predlogom in tako se je pričelo z delom. Moram pa tudi pripomniti, da je k temu mnogo pripomogel Jugoslovanski klub, kateri nam je stal z vsem na razpolago. Sklical se je prvi občini zbor na katerem se je bil izvoljen prvi odbor kateremu se je dala naloga, da prične z delovanjem. Odbor za odborom so se borili do danes. Toda naš trud in naša požrtvovalnost ni bila zaman; seme je obradilo sad in danes imamo v Rosariju, kar lahko s ponosom rečemo: **SLOVENSKI DOM**.

Ponosni smo na njega, čeprav je še majhken, toda je naš in mi smo ga z žulji napravili.

Toda rojaki, mnogo nam še manjka, da pridemo do cilja, žalibog mnogo je še naših rojakov, ki nas ne razumejo in ne vpoštevajo našega dela.

Kličemo vam, dragi rojaki: pridite, združimo se, pridite, da pokažemo našim sovražnikom, da smo kulturni narod, in da zahtevamo samo naše pravice in kar nam gre!

Prišli smo v to novo domovino republiko Argentino zato — ker so nas naši lastni domovini oropali pravic in svobode. Prišli smo sem, da bomo lahko svobodno dihal in se svobodno razvijali! — Vse to tukaj imamo in nam jih do danes še nihče ni prepovedal. Zatorej rojaki, ni ga, vzroka, da bi vas zadrževal. Danes, ko se v domovini odloča bodočnost naše zemlje, danes ko se naši bratje borijo za svobodo in pravico, moramo biti tudi mi združeni, da jim vsaj moralno pomagamo, in ko bo prišel čas osvoboditve Primorske izpod laških krempljev, da takrat vsi hkratu vzkliknemo: **Živela osvobodjena Slovenija — živela Velika Jugoslavija!**

Tovariš Kastelic je bil pozdravljen z burnim pleskom, ker je njegova beseda padla dobro med vdeležence. Na to pa je — na željo zbranih — spregovoril gosp. Konzul Rubeša, ki je v prvi vrsti častital "Triglavcem" na njihovi vztrajnosti in lepemu uspehu v društvenem delu, posebno pa, ker so oni edini dosegli — brez nobene podpore — da vzdignejo svoj lastni "Slovenski dom", ki je v ponos ne samo Primorcem, ampak cele jugoslovanske naselbine v Rosariju in v Argentini sploh. Priporočil jim je naj še

Slovenska gostilna

Lepi in zračni prostori. Zdrava hrana in pristna pijača.

Kroglišče.
Se priporoča rojakom
FRANC TRÉBŠE
AV. SAN MARTIN 6070
dve kvadri od postajališča (Lacroze)

Slov. Babica

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA
Diplomirana na Univerzi v Pragi in v Buenos Airesu
Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

za naprej tako nadaljujejo, in s tem pravim rodoljubnim delom pokažejo celemu svetu, da smo — kakor je omenil predsednik Kastelic — **DOSTOJNI SVOBODE**, ki jo nam je v domovini vzel zakleti sovražnik. Pozval je prisotne, naj počaste spomin na padle junake, kar so vsi storili s kratkim molkom in stoje v počastitev vseh naših vojnih žrtev. Tudi se je spomnil Bazoviških žrtev, ki naj nam bodo za primer rodoljubne požrtvovalnosti — sedaj ob 12 letnici njihove mučeniške smrti.

Besede g. Konzula so bile sprejete z navdušenjem in dolgotrajnim poskanjem.

Nadaljevalo se je s prosto zabavo in ob 5 uri začel je ples in se je živahno plesalo vse do pozno zvečer. Tako se je skromno ali dostojno proslavila 12 letnica obstoja našega društva "Triglav".

JUGOSLOVANSKA RADIO URA

Jugoslovanska radio ura je že spet premenjena. Sedaj je prenos ob 4 URI IN 30 MINUT, na isto postajo kot prej.

V listu spremembe nismo javili, ker nismo bili o spremembi obveščeni. Poslušajte prenos!

Vojna škoda

Znano je, da je v onem pasu naše Primorske, koder je v bivši svetovni vojni tekla fronta, bilo porušenih in poškodovanih mnogo naših lepih vasi. Manj je znano, posebno onim, ki so živeli po mestih, kako je bilo s temi kraji, ki jih je vojna vihra opustošila.

Vse te vasice, so bile že tekom prvih let italijanske okupacije teh krajev zopet postavljene. Delalo se je vespovsod mrzlično na tem, toda jako neredno in brez prave juridične podlage. Vsako toliko so italijanske oblasti uvajale novosti v zakonodaje glede ponovnega sezidanja porušenih ali poškodovanih stavb. Prve italijanske vlade, ki so bile precej pod vplivom tedanje socialistične struke, so po nepotrebnem potrošile ogromne svote, tako, da so se naši ljudje čudili in vedno jim je prihajal dvom, da bodo te hiše zopet njih last. Italijani so tolašili ljudi, da bo že Nemčija vse to plačala, ker je zgubila vojno. Mali primer kako se je takrat trošilo za zidanje, je hišica v moji rojstni vasi, ki je stala okoli 120 tisoč lir, pred par leti pa se je prodala za 1500.— lir. Zidanje samo in snovi za zidanje je bilo pomanjkljivo, kljub ogromnim potrošenim vsotam. Na zunanjo hišice izgledale malo lepše kot poprej, toda znotraj so se kmalu pokazale razpokline in ometi so padali.

Kakor že rečeno naše ljudstvo, se ni mnogo veselilo teh novih domov. Vedno jih je težila neka skrb, kako

bo vse to končalo, ker se je že širila vest, da se Nemčija skuša na vse načine sedaj popolnoma nove stavbe, medtem ko so bile od vojne porušene že stare. Izvršili so ponovno cenitev in naložili tem hišam, takozvano starostno obrabo, ki se je večinoma vrtela od 8 do 15% zneska, ki so ga bili porabili za sezidanje hiš. Če sedaj zopet primerjamo vrednost prej imenovane hišice, ki je stala 120 tisoč, bi ta hiša, ako bi bila starostna obraba 8%, dobila naložen dolg od 9.600.— lir, prodala se je pa za 1500.— lir. Iz tega slučaja vidimo, da je ona takozvana starostna obraba iz daleka presegala faktično vrednost hiš.

Da to nekako juridično utemeljujejo, so se izmislili dejstvo, da ljudje imajo sedaj popolnoma nove stavbe, medtem ko so bile od vojne porušene že stare. Izvršili so ponovno cenitev in naložili tem hišam, takozvano starostno obrabo, ki se je večinoma vrtela od 8 do 15% zneska, ki so ga bili porabili za sezidanje hiš. Če sedaj zopet primerjamo vrednost prej imenovane hišice, ki je stala 120 tisoč, bi ta hiša, ako bi bila starostna obraba 8%, dobila naložen dolg od 9.600.— lir, prodala se je pa za 1500.— lir. Iz tega slučaja vidimo, da je ona takozvana starostna obraba iz daleka presegala faktično vrednost hiš.

Ker seveda država ne čaka dolgo in to pa posebno italijanski fiskus, ki je najhujši na svetu, se je ustanovila posebna banka, ki je poškodovancem posodila denar za odplačitev te starostne obrabe, banka seveda se je vknjižila na celo premoženje vojnega poškodovanca. Določeno je bilo, da vrnitev tega dolga se bo vršila tekom 25 let z amortizacijo, to se pravi vsake tri ali šest mesecev se mora plačati že v naprej odmerjeno svoto, ki gre deloma za odplačilo dolga in deloma za obresti.

Lahko si vsak predstavlja, kako se je stvar naprej razvila. Čelemu svetu je znano, da je davčni sistem v Italiji vedno bil pravo izsesanje ljudstva, fašizem pa je šel tako daleč, da je celo kokoši in jajca obdavčil, v prvi vrsti, da preživlja vse one potepuhe, ki so ga vzdrževali in potem seveda, da se pripravi na sedanjji roparski pohod na bogato jugoslovansko zemljo.

Da je naše ljudstvo komaj zmoglo plačati davke je to vsem znano, kje naj bi vzeli oni, ki so morali še plačevati one kvote dolga banki? Seveda so tile naši ljudje vedno bolj zastajali s temi plačili, oziroma sploh niso bili v stanu jih plačati. Kakšen je bil izid si lahko vsak predstavi, banka je gnala na boben premoženje za premoženjem in danes imamo to žalostno dejstvo, da 80% onih vojnih poškodovancev, so zgubili ne samo hiše, marveč celo premoženje. K sreči je, da vsled velike množine hiš, ki so bile zdražene, se ni našlo kupcev, vse skupaj je prevzela banka in v največji slu-

Krojačnica "Gorica" Franc Leban

WARNES 2191 Bs. Aires
Nasproti postaje La Paternal

KADAR ISČETE SLUŽBE
obrnite se na rojakinjo
Berto Cernič
DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

SLOVENSKO STAVBENO PODJETJE
A. S. V. L.
A. STOKA & V. LOJK
T. KONSTRUKTORJA
Pisarna: LOPE DE VEGA No. 3136
Buenos Aires
Tel. 50-4300 Prv. 54-2756 Part.

Plane, Ekonomične betonske kalkule, Občinske tramitacije, Firma, Ob. Sanitaris itd. — Za zidanje, povečanje, in popravo hiš v mestu in deželi z takojšnjim in več časnim plačevanjem v komodnih mesečnih obrokih, manjših kot najemnina katero plačujete sedaj.
MATERIJALI IN DELO PRVOVRSTNO.
Plane in preračune brezplačno.
OBISČITE NAŠO PISARNO.

VELIKI ZAVOD "RAMOS MEJIA"
MODERNI PROTIVENERIČEN PRIPOMOČEK
BLENORAGIA aguda, napačno zdravljenja
Naš način zdravljenja popoln in brez bolečin
KRI, LUBES IN KOŽA: Lišaj, Izpadanje las ženske, PLJUČNE, SRČNE.
SPOLNA SLABOST: se opomore po načinu Prof. Fürbringerja.
REUMATIZEM že zastarel
ZELODEC: Kislina, Napetje in Rana
HEMOROIDE IN POVAPNENJE ŽIL brez operacije
GRLO, NOS IN USESA: Divje meso, Vnetje in oglušnost
POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— — PLAČEVANJE PO \$ 5.—
ANALIZE BREZPLAČNO. — Naša priznana Klinika z 20 letnim delovanjem, je upravljana po SPOSOBNIH SPECIJALISTIH.
GOVORI SE SLOVENSKO
Sprejema od 9 do 21 ure — ob nedeljah od 8 do 12 ure
RIVADAVIA 3070 (PLAZA ONCE)

PRVOVRSTNA KROJAČNICA
"LA ESTRELLA"
ZA JESENSKE IN ZIMSKE OBLEKE
V ZALOGI VELIKA IZBIRA
BLAGA ZNAMKE SUPERLAN
Stanislav Maurič
TRELLES 2642 — Buenos Aires
U. T. 59-1232

POZOR!
TRGOVINA OZVLJEV BELTRAM
Vas podomače postrže.
Če hočete biti elegantno in dobro obuti, posetite to trgovino, imeli boste na razpolago veliko izbero vsakovrstnih čevljev, copat za delo, šport in izlete. — Pridite, pa se boste prepričali!
Se priporoča
Albert Beltram
DONATO ALVAREZ 2288 — BUENOS AIRES
AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA
zatecite se k
Dr. A. CODEL
Sprejema se od 9 do 12 in od 15 od 21 ure.
GOVORI SE SLOVENSKO
BARTOLOME MITRE 1676

žajih pustila bivšega gospodarja kot najemnika v njih. Tako so postali naši tako ponosni gospodarji, navadni koloni. Mnogo slučajev je tudi, da je banka pripeljala italijanske družine iz notranosti Italije in jih naselila v izpraznjene hiše, tako smo dobili zraven kolonstva še italijansko infiltracijo.

Brez vsakega dvoma so fašistični krogi hitro uvideli kakšna ugodnost se jim je nudila, prvo, da gospodarstvo zaslužijo naš življenjski drugo, da ga iztrebi in seveda so z vsjo strogostjo biričev izvajal te tako krute in nečloveške naredbe, ki so jim služile v gospodarske in še bolj v politične namene.

Če se vzame stvar iz kateregakoli stališča, posebno pa iz humanitarnega, se mora človek začuditi takemu protislovju. Mož, ki je v miru in s znojem svojega telesa obdeloval svoje skromno premoženje, podedovano od svojih prednikov, zgubi to premoženje ker je slučajno vojna tam šla mimo, vojna, ki jo ni on ne želel in tudi ne izzval, če gledamo iz našega slovenskega stališča. Ravno tako je ta zadeva v strašnem protislovju ako se zamislimo, glede one starostne obrabe, katero si jo morajo zamisliti samo hudobni ljudje, ki vzamejo nazaj to kar so enkrat dali.

Je razumljivo, da ta škoda pov-

zročena našim ljudem v domovini mora biti popravljena, da se to zgodi moramo mi sami biti gospodarji in tozadevno zakonodajno proglasiti, da se to suženjstvo, ki so ga naložili Italijani nad našim življenjem zopet odpravi. Sicer v tem je že zagotovljena poprava tega stanja v katero je naše ljudstvo prišlo, ker namreč Jugoslavija ima posebni zaščitni zakon za male kmetije. V tem zakonu je natančno določeno, da hiša, nekaj živine in nekaj zemljišč ne more nobena sila izdražiti, ter, da ostane vedno last dotične družine. Če bi ne bilo drugih vzrokov je že ta, da si moramo želeli in to kolikor hitro mogoče, da bo zaplapolala naša trobojnica nad našimi danes zaslužjenimi kraji.

S. S.

Cerkveni vestnik

30. avgusta maša na Paternalu za starše Rože.

Molitve se ne vrše. Povabljeni ste ta dan ob 15 uri k veliki procesiji sv. Rože na ulice Belgrano.

6. septembra: Maša v spodnji cerkvi sv. Rože ob 11 uri za blagor domovine.

Ob 12 uri v gornji cerkvi za Jožefa Šeruga.

Molitve na Paternalu.

30. avgusta je praznik sv. Rože, zaščitnice latinske Amerike in zato zelo posvečevan dan. V fari sv. Rože se vrši ta dan velika procesija.

6. sept. je rojstni dan jugoslovanskega kralja Petra II. Kot vse-

lej za velike narodne praznike, se tudi ta dan vrši skupna služba božja za vse rojake v spodnji cerkvi sv. Rože ob 11 uri. Vse rojake toplo va-

bimo, da prihitite ta dan, da bomo skupno molili za blagor domovine. Zapel bo naš velik zbor. Janez Hladnik.

1. Septembra

LEOPOLD UŠAJ

otvori moderno krojačnico v svoji lastni hiši:

Avda. Francisco Beiró 5380-82

(prej Tres Cruces)

Villa Devoto

KNEZ SEREBRJANI

ROMAN IZ ČASOV IVANA GROZNEGA

Nadaljevanje 17

In jezdec je nadaljeval svojo pot. "Postoj, Kavka!" je rekel naenkrat in nategnil uzdo... — "Sedaj sem pa menda zopet nekaj slišal. Postoj vendar, da bi te vrag! Pa res slišim! A to ni več šumenje listja, to je mlinsko kolo! Pogledaj ga no, kam se je skrila ta mlin! Zdaj pa le počakaj! Sedaj mi ne uideš, da bi te vragova babica!"

In Mihejič, kakor bi se bal, da bi zopet ne zašel s poti, je krenil v diru naravnost proti šumu.

"No, hvala Bogu!" je rekel, ko se je med drevjem pokazalo z mahom porastlo tramovje z vrtečim se kolesom. "Vendar sem te izvohal. Čudo, da se nisem bolj upehal; enkrat je šum pred tabo, drugič za tabo — tako da ničesar ne razločiš. No, sedaj je tukaj! Od onele strani smo takrat prišli z bojarjem, ko so nam razbojniki kazali pot. Kako pa je spet to sedaj? Takrat je bilo kolo na desni, sedaj pa je na levi; takrat je stala bajta z oknom proti mlinu in z vrati proti gozdu, sedaj pa stoji z oknom proti gozdu in z vrati proti mlinu! Vrag ga vzemi, tega mlinarja! Kaj ti počne, da bi človeka zmedel! Ni čuda, da sem se ves dan motal okrog tega kraja; ko bi ne bilo treba rešiti bojarja, bi za ves svet ne bil prišel sem!"

Mihejič je zlezal s svoje Kavke, jo privezal k drevesu, stopil s precejšnjim strahom k mlinu in potrkal na vrata.

"Gospodar, he, gospodar!"

Nihče ni odgovoril.

"Gospodar, he, gospodar!"

V mlinu je bilo tiho, samo mlinski kameni so drdrali in stope so udarjale.

Mihejič je skušal odpreti vrata, toda bila so zaklenjena.

"Ali spi sivi vrag, ali se je potuhnil?" je pomislil Mihejič in je pričel na vso moč z rokami in nogami tolči po vratih. Nič odgovora. Mihejič se je pričel jeziti.

"Hej, ti hren!" je zakričal. "Pri-lezi ven, sicer podložim ogenj!"

Začul se je kašelj in skozi majhno linico nad vrati se je pokazala bela brada in obraz, razoran od gub,

med katerimi so se svetile oči svetlosive barve.

Mihejiču je postalo mučno vpricho mlinarja. "Pozdravljen, gospodar!" je rekel s prijačnim glasom.

"Bog s teboj!" je odgovoril mlinar. "Kaj bi rad, prijatelj?"

"Ali me nisi spoznal, gospodar? Saj sem vendar zadnjič pri tebi prenočil z bojarjem."

"S knezom? Kako bi te ne poznal, takoj sem te spoznal! Po kaj pa te je Bog prijatelj sem?"

"Zakaj pa si se zaprl, gospodar, kakor sova v duplo? Spusti me noter ali pa sam pridi ven; tako ni prijeto govoriti."

"Počakaj, batjuška, samo da žita nasujem, potem pa takoj pridem k tebi!"

"Seveda", je pomislil Mihejič; "rad bi videl, kakšno žito nasipaš, vragov stric! Meni se zdi, da melješ židovske kosti čarovnicam za moko! Semkaj pač nikdo ne more zapeljati, ko je vsenaokrog taka goščava in so kolesnice vse zarastle s travo!"

"No, vidiš, batjuška, sem že tu", je rekel mlinar, previdno zapirajoč vrata za sabo.

"Rad nisi prišel! Dosti si se obotavljal, gospodar!" z

"Kaj hočeš, stric, tu živim v gozdu, ne pa na trgu. Vsakemu ne morem odpreti; nesreča je kaj hitro pri roki. Vedeti moram, kakšen človek je, ali ima blagoslovljen kruh pod suknjo ali kamen!"

"Le pogledaj jo, mušnico!" je pomislil Mihejič. "Dela se, kakor bi se bal razbojnikov, pa ga gotovo ni gozdnega hudirja, da bi njegovim otrokom ne bil kum!"

"No, batjuška, kaj bi rad od mene? Razloži mi, jaz te bom poslušal."

"Le poslušaj, gospodar. Zgodila se je nesreča, hujska od smrti. Prekleti opričniki so ujeli mojega gospoda in so ga odpeljali v Slobodo z veliko stražo. Sedaj gotovo sedi v ječi in mu slaba prede. Zakaj sedi, sam Bog vedi. Nikomur ni storil nič žalega, ne pred carjem ne pred Bogom. Potegnil se je samo za pravico, za bojarja Morozova in njegovo bojarko, ko so oni lokavo sredi veselja napadli njegov dom in ga razdejali do tal."

Mlinarjeve oči so dobile čuden izraz.

"Oh, oh, oh!" je rekel. "Hudo je

to, rednik moj, hudo! Hudo se godi karasu (karas je neka riba ruskih rek. - Op. prel.), kadar priplava v šum. Hudo je tvojemu knezu sedeti v verigah, hudo je Morozovu brez mlade žene, a še huje je Vjazemskemu od tuje žene!"

Mihejič se je začudil.

"Odkod pa veš, da je Vjazemski Morozovu odpeljal ženo? Ničesar ti nisem povedal o tem!"

"Ej, strček, ni mi znano samo to, kar se mi pove; včasih trešči daleč v gozdu, pa se bližu sliši. Ko je pod kolesom zmanjkalo vode, vem, da je suša sto vrst naokoli in da bo hudo primanjkovalo kruha, jaz pa držim lepo jezik za zobmi; poslušam, kako trava raste, in si mislim svoje!"

"Ali ne veš, gospodar, kako bi pomagali bojarju? Na vse strani sem premišljeval in ugibal, si ubijal glavo — pa mi ni nič v misel seglo. K dobremu človeku pojdem, sem si mislil, in ga vprašam za svet. In razen tega, da ti povem po pravici, mi je ves čas na misel hodil tisti junak, ki nas je takrat spremljeval do tebe. Rekel mi je takrat: ako bo bojarju kaj treba, je rekel, pojdi v mlin, je rekel, vprašaj dedka, kje je Vanjuha Prsten, in jaz, je rekel, bom rad pomagal bojarju. Za njega, je rekel, tudi življenje rad žrtvujem! In sedaj sem prišel k tebi, gospodar; izkaži mi milost božjo, povej mi, kako bi oprostili bojarja. Ako mi poveš, te knez Nikita Romanič ne pozabi, in tudi jaz, siromak, bom tvoj sluga na veke."

"Naj te zemlja požre in vragova babica naj te vzame!" je v mislih pristavil Mihejič. "Le pogledaj, komu se mora človek že klanjati!"

"Zakaj bi ne poskusil, batjuška, pomagati v nesreči. Sila je huda, to se mora reči; tudi lonce jemljejo z burkljami iz ognja, včasih pa zrno celo izpod stope skoči; je že tako, kakršno ima kdo srečo!"

"Res je, gospodar, da v srečnem slučaju tudi petelin jajce znese, v nesrečnem pa tudi hrošč človeka zakolje. Toda samo tega te prosim na kolenih: povej mi za božjo voljo, kaj naj sedaj storim?"

Mlinar je povsili glavo in je bil videti, kakor da bi poslušal šum kolesa.

Minilo je nekaj minut. Starec je zmajal z glavo in rekel, ne da bi se zmenil za Mihejiča:

"Kolo se vrtil; kar je bilo visoko

gori, to bo nizko doli; kar je bilo nizko spodaj, bo visoko zgoraj. Slišim — daleč nekje zvonijo zvon, Bog ve ali k pogrebu ali na svatbo, in koga bi ženili, koga pokopavali, tega ni slišati — voda šumi, ničesar ni videti od velikega dima!"

Vrani lete skupaj iz daljave, drug drugega kličejo na bogato pojedino, a sami ne vedo, koga bodo kljuvali, komu oči izkljuvali, samo preletavajo se in kriče! Nabrušena je sekira, pripravljen krvnik; po hrastovih deskah bodo tekli, bodo vrelitople krvi potoki. Glave bodo padle s pleč — čigave, kdo ve?"

Mihejiča je pretreslo.

"Kaj pa vendar govoriš, deduška, in mrmraš, kakor bi molil?"

Mlinar pa, kakor da bi ne bil slišal Mihejiča, ni več govoril, ampak je samo sam sebi nekaj mrmral pod nos. Ustnice so se mu pregibale neprestano in sive oči so gledale mrklo, kakor da ne vidijo ničesar.

"Deduška, oj deduška!" ga je potegnil Mihejič za rokav.

"A?" se je oglasil mlinar in se obrnil k Mihejiču, kakor da bi ga bil šele sedaj opazil.

"Kaj pa godrnjaš, deduška?"

"Eh, strček! Mnogo se sliši, malo se pove. Pojdi sedaj po poti mimo te smreke. Kar naravnost hodi; večkrat boš zavil v stran, sedaj na desno, sedaj na levo, ti pa le kar naprej. Ko prehošiš pet vrst, ugledaš v strani kočico; v tej koči ni živih duš. Tam počakaj do noči, tja pridejo dobri ljudje, od njih zveš več. Nazaj grede pa pridi sem, dobiš opravka; rajska ptica se je ujela v past; odpelješ jo k carju Dalmatu, skupička pa vsak pol."

In ne da bi počakal odgovora, je odšel starec v mlin in zaklenil vrata za sabo.

"Deduška!" je zavpil za njim Mihejič. "Povej mi, o kakšnih ljudeh vendar govoriš in o kakšni ptici?"

Toda mlinar se ni oglasil na Mihejičev klic in naj je ta še tako vlekel na uho, ni slišal ničesar razen ušmenja vode in škripanja kolesa.

"Da bi ga vragova babica!" je pomislil Mihejič. "Kam me pošilja! Pet vrst od tod bo kočica, v nji čakaj do noči, potem pa pride vrag ve kdo, da ti več pove. Tebe bi samega poslal tja, hren ti hrenasti. Ko bi se ne tikalo bojarja, bi ti že pokazal! Da bi te pošast. No, Kavka, pojdiva, da poiščeva vražjo kočico!"

In Mihejič je sedel na konja, zažvižgal in se spustil v dir v tisto stran, ki mu jo je bil označil mlinar.

19. Rus ne pozabi dobrote.

Bilo je že pozno, ko je Mihejič ob strani zapazil črno in zakajeno kočico, bolj podobno napol gnili gobi, nego človeškemu bivališču. Solnce je bilo že zašlo. Proge megle so se vlačile nad visoko travo na majhnem, izsekanem prostoru. Bilo je hladno in vlažno. Ptice so prenehale čebljati; samo nekatere so zdajinzdaj začelnjale zaspano pesem, a zaspale na vejah, ne da bi jo končale. Polagoma so umolknille tudi te in v splošni tišini je blo slišati samo slabotno žuborenje nevidnega potoka in včasih brečanje večernih žnjkov.

"Glej, glej, kam sva prišla!" je rekel Mihejič, oziraje se naokrog. "Okrog in okrog ni živih duš! Počakam, da vidim, kdo pride in kaj mi bo svetoval. Morda pa pride, Bog nas varuj, kakšen tak... fej! Sam Bog se nas usmili in križ božji! Vrat bi mu zavil mlinarju, če ne bi bilo treba osvoboditi bojarja!"

Mihejič je zlezal s Kavke, nadel ji spono, ji snel uzdo in jo prepustil božji volji.

"Napasi se trave", je rekel, "jaz pa grem v kočico, če niso vrata zaklenjena, da vidim, če dobim kaj pod zob. Tole gospodarstvo menda ni najboljšega očeta, ampak lakotna pa tudi ni teta!"

Udaril je z nogo po nizkih, zverženih vratih; čudno se je raleglo v tem mrtvem kraju njih zategnjeno, človeškemu joku podobno škripanje. Ko so se slednjič zasukala v tečajih in udarila ob steno, se je Mihejič zganil in stopil v kočico. Objela ga je tema in puh mrzlega dima. Stikal je naokrog, iztaknil na mizi krajec kruha in ga pričel natepavati. Stopil je k ognjišču in zapalil trsko, ki je ležala na klopi. Med ognjiščem in steno je bilo pritrjeno ležišče. Na njem je ležala razna obleka, med drugim tudi brokasta kaftan, šivan kakor za kakega bojarja. Na steni je visela misjurka z bogato pozlačenimi zarezami. Najbolj pa je Mihejiča zanimala na podboju viseča sveta podoba, vsa črna od dima. Sprijaznila ga je z neznanimi gospodarji.

(Nadaljevanje)